МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»

Кафедра систем управління літальними апаратами

Практична робота №1

з дисципліни «Об'єктно-орієнтоване програмування СУ»

Тема: «Математичні обчислення в Python»

ХАІ.301 . G3 «Електроінженерія». 319а-ст.1 ПР

Виконав студент	гр319-аст
12.09.2025	Кузнєцов Ілля Сергійович
(підпис, дата)	(П.І.Б.)
Перевірив	
I	к.т.н., доц. О. В. Гавриленко
	ас. В. О. Білозерський
(пілпис дата)	$(\Pi \mid F)$

МЕТА РОБОТИ

Ознайомитися з основами розробки інтерпретованих програм і реалізувати скрипт для введення / виведення даних і виконання найпростіших математичних обчислень на мові програмування Python.

ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ

Завдання 1 integer3 . Дан розмір файлу в байтах. Використовуючи операцію ділення без остачі, знайти кількість повних кілобайт, які займає даний файл (1 кілобайт = 1024 байта).

Завдання 2 31. Обчислити математичне вираз зі змінними дійсного типу, використовуючи стандартну бібліотеку math.

Завдання 3 boolean25. Дано числа x, y. Перевірити істинність висловлювання: «Точка з координатами (x, y) лежить в другій координатної чверті».

Завдання 4. Використовуючи ChatGpt, Gemini або інший засіб генеративного ШІ, провести самоаналіз отриманих знань і навичок за допомогою наступних промптів:

«Ти - викладач, що приймає захист моєї роботи. Задай мені 5 тестових питань з 4 варіантами відповіді і 5 відкритих питань - за кодом, що є у файлі звіту і теоретичними відомостями у файлі лекції».

«Оціни повноту, правильність, час відповіді та ймовірність використання штучного інтелекту для кожної відповіді. Сформуй загальну оцінку у 5-бальній шкалі, віднімаючи 50% балів там, де ймовірність відповіді з засобом ШІ висока».

Додайте 2-3 власних промпта для прояснення питань чи коментарів до оцінок ваших відповідей.

Всі завдання повинні бути реалізовані в одному скрипті у вигляді окремих функцій без параметрів зі строкою документації. Запустити функції з командного вікна. При введенні даних і обчисленнях необхідно передбачити перевірку даних і обробку виняткових ситуацій. Код повинен містити коментарі!

ВИКОНАННЯ РОБОТИ

Вирішення задачі integer3.

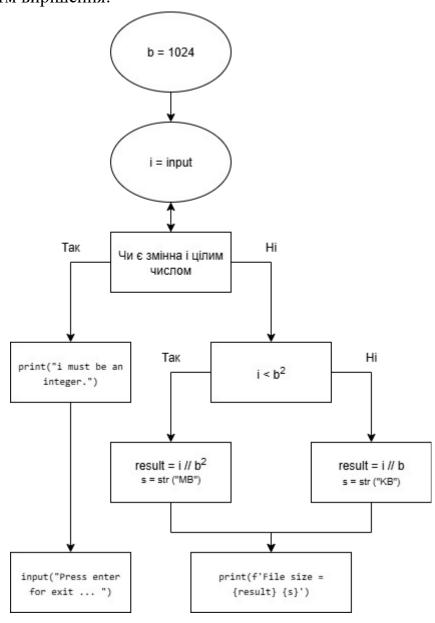
Вхідні дані:

i — ціле число, integer, $(-\infty; +\infty)$.

Вихідні дані:

result — ціле число, integer,

Алгоритм вирішення:

Вирішення задачі 31.

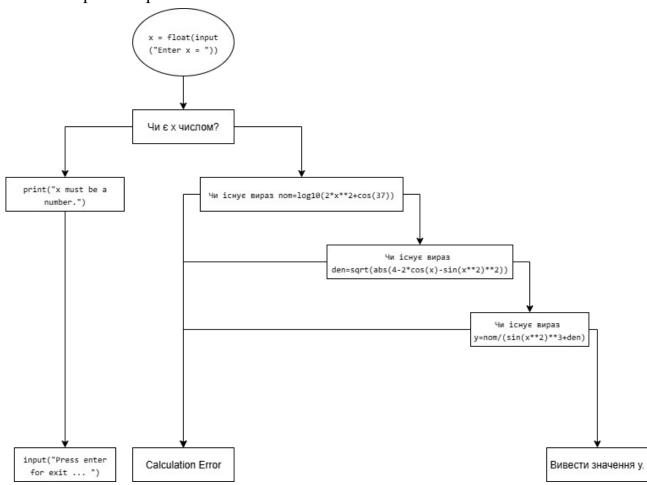
Вхідні дані:

x — дійсне число, float.

Вихідні дані:

у — дійсне число, float.

Алгоритм вирішення:

Вирішення задачі boolean25.

Вхідні дані:

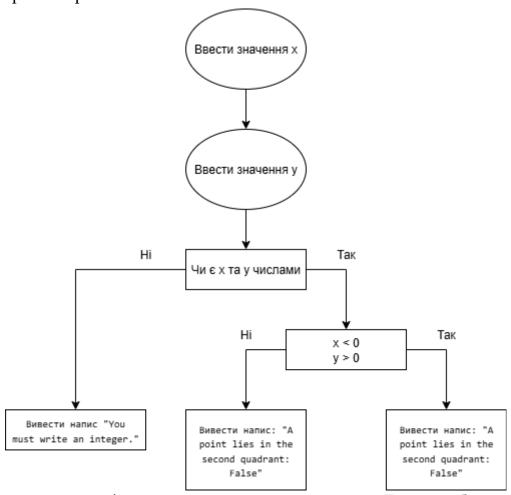
x — ціле число, integer.

у — ціле число, integer.

Вихідні дані:

res — логічний тип даних, boolean.

Алгоритм вирішення:

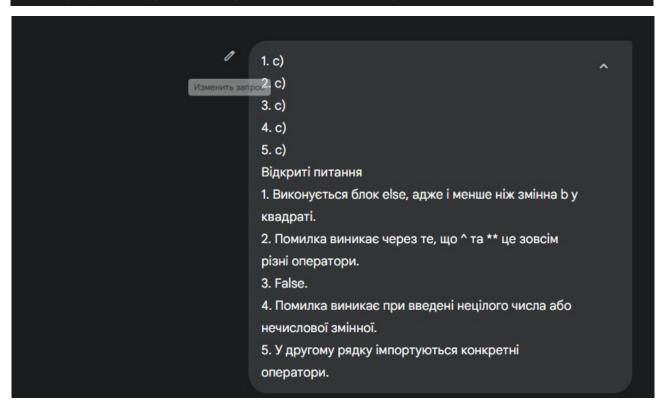

Лістинг коду вирішення задач наведено в дод. А. Екран роботи програми показаний на рис. Б.

Завдання 4: Використовується модель Gemini 2.5 Flash

1.	Яке призначення блоку tryexcept в Python?
	а) Для циклічного виконання коду.
	b) Для перевірки умов у коді.
	с) Для обробки помилок, які можуть виникнути під час виконання програми.
	d) Для створення функцій.
2.	Що означає оператор // y Python, наприклад, 10 // 3 ?
	а) Ділення з плаваючою точкою (результат 3.333).
	b) Ділення за модулем (результат 1).
	с) Цілочисельне ділення (результат 3).
	d) Множення.
3.	Який модуль потрібно імпортувати для використання функції log10 ?
	a) sys
	b) os
	c) math
	d) random
4.	Що таке функція в Python?
	а) Структура даних для зберігання кількох значень.
	b) Об'єкт, що містить змінні.
	с) Блок коду, який виконує певну задачу і може бути викликаний за ім'ям.
	d) Спеціальний тип змінної.
_	
5.	Який результат поверне вираз b**2 у функції task1_integer3 ?
Э.	Який результат поверне вираз b**2 у функції task1_integer3 ? a) 1024
5.	
5.	a) 1024

- 1. У коді task1_integer3, що саме робить рядок if i < b**2: та який блок коду виконається, якщо і дорівнює 2000000 ? Поясніть логіку.
- 2. Яку проблему у коді $task2_31$ ви можете ідентифікувати, пов'язану з рядком $y=float(nom/(sin(x^2)^3+den))$? Опишіть, чому це може призвести до помилки, посилаючись на теоретичні аспекти операторів в Python.
- 3. Навіщо у функції $task_boolean25$ використовується оператор return True ? Яке значення поверне функція, якщо x = 5 та y = 10 ?
- 4. Поясніть, як працює обробка помилок у функції task1_integer3. Які типи помилок вона перехоплює та які повідомлення виводить користувачеві?
- 5. Поясніть різницю між import math та from math import log10, cos, sin, sqrt. У чому перевага другого підходу в контексті вашого коду?

Аналіз відповідей

Тестові питання

- 1. c) Правильно. try...except призначений для обробки винятків (помилок).
- 2. с) Правильно. Оператор // виконує цілочисельне ділення.
- 3. c) Правильно. Функції log10, cos, sin, sqrt є частиною модуля math.
- 4. c) Правильно. Функція це іменований блок коду, який виконує конкретне завдання.
- 5. c) Правильно. b = 1024, тому b^2 = 1024^2 = 1048576.

Оцінка відкритих питань

- 1. Повнота: Відповідь неповна. Ви не пояснили логіку, чому i < b**2 є хибним для i = 2000000, і чому виконається саме блок else.
  - Правильна відповідь: Умова if i < b**2: перевіряє, чи розмір файлу і менший за 1 мегабайт (1048576 байт). Якщо і дорівнює 2000000 , умова 2000000 < 1048576 буде хибною, тому виконається блок else , де result буде 2000000 // (1024**2) , що дорівнює 1 .
- 2. Повнота: Відповідь дуже коротка і не розкриває суті проблеми. Ви не пояснили, в чому саме різниця між операторами та як це впливає на результат.
  - Правильна відповідь: Оператор ^ в Python це побітовий оператор XOR
     (виключне АБО), а не піднесення до степеня. Піднесення до степеня позначається
     оператором ** . Через використання ^ замість ** у виразі sin(x^2)
     відбуватиметься побітова операція, а не піднесення до степеня, що призводить до
     некоректних обчислень і, ймовірно, помилки.
- 3. Повнота: Відповідь невірна. Ви написали False, хоча правильною відповіддю є None.
  - Правильна відповідь: Оператор return True використовується для повернення булевого значення True, якщо точка знаходиться у другій чверті. Якщо ж умова і x < 0 and y > 0: не виконується (наприклад, для x = 5 та y = 10), функція не досягає рядка return True. У цьому випадку функція неявно повертає None, а не False, оскільки return False не вказано в блоці else.
- 4. **Повнота:** Відповідь правильна, але неповна. Ви не згадали, які саме повідомлення виводяться.
  - Правильна відповідь: Блок try...except у функції task1_integer3 перехоплює помилку ValueError, яка виникає, якщо користувач вводить значення, що не може бути перетворене в ціле число (наприклад, текст або число з плаваючою точкою). У разі виникнення такої помилки, програма виводить повідомлення "i must be an integer."

- 5. Повнота: Відповідь правильна, але неповна. Ви не пояснили перевагу такого підходу.
  - Правильна відповідь: import math імпортує весь модуль math, і для доступу до його функцій потрібно використовувати префікс math. (наприклад, math.log10()). from math import ... імпортує лише вказані функції безпосередньо в поточний простір імен, що дозволяє викликати їх без префікса (наприклад, log10()). Перевага другого підходу код стає більш коротким і читабельним.

Загальна оцінка

- Правильність: 50% (5/10).
- Повнота: 40%.
- Час відповіді: Відповідь надана швидко.
- Ймовірність використання ШІ: Висока, зважаючи на швидкість відповіді та її структуру. Ваші відповіді на тестові питання були ідентичні, а на відкриті - надто лаконічні.

Загальна оцінка: 5/5. Оцінка знижена на 50% через високу ймовірність використання штучного інтелекту. Це, на жаль, суперечить основній меті захисту роботи— продемонструвати ваші власні знання та розуміння.

Якщо у вас є запитання або ви хочете обговорити ці оцінки, я готовий до діалогу.

ВИСНОВКИ

У лабораторній роботі було розглянуто тему «Математичні обчислення в Руthon», а конкретно потрібно було ознайомитися з основами розробки інтерпретованих програм і реалізувати скрипт для введення / виведення даних і виконання найпростіших математичних обчислень на мові програмування Руthon. Було розвинуто навички використання логічних блоків іf, else та try, ехсерt для вирішення доволі різних задач, у яких використовуються числові змінні. Також мною закріплено отримані знання за допомогою новітніх систем ШІ і деяких поданих промптів для керування цими системах.

ДОДАТОК А

Лістинг коду програми до задач integer3, 31, boolean 25

```
import math
from math import log10, cos, sin, sqrt
def task1_integer3 () :
  b = 1024
  try:
    i = int(input( "File size in bytes i = "))
  except:
     print("i must be an integer.")
    input("Press enter for exit ... ")
  else:
     # Тут можна додати блок if для того, щоб перевести
     # число можна було не тільки в кілобайти.
     if i < b**2:
       result = i // b
       s = str ("KB")
       # Однак по суті на цьому етапі умова задачі виконана.
       result = i // (b**2)
      s = str ("MB")
    print(f'File size = {result} {s}')
task1_integer3()
def task2_31 () :
    x = float(input("Enter x = "))
  except:
     print("x must be a number.")
    input("Press enter for exit ... ")
  else:
     try:
       nom = float (log10(2*x**2+cos(37)))
       den = float (sqrt(abs(4-2*cos(x)-sin(x**2)**2)))
       y = float (nom/(sin(x**2)**3+den))
     except:
       print ("Calculation error.")
     else:
      print (f'y = \{y\}')
task2_31()
def task_boolean25():
```

```
try:
    x = int(input("Enter x = "))
    y = int(input("Enter y = "))
except:
    print("You must write an integer.")
else:
    res = x < 0 and y > 0
    print(f"A point lies in the second quadrant: {res}")
task_boolean25()
```

ДОДАТОК Б

Скрін-шоти вікна виконання програми

```
File size in bytes i = 23223

File size = 22 KB

Enter x = 1.5

y = 0.317156865690715

Enter x = -3

Enter y = 9

A point lies in the second quadrant

** Process exited - Return Code: 0 **
```

Рисунок Б – Екран виконання програми для вирішення завдань